

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven vier dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven John Campe, Piet De Meuter, Thomas Raeymaekers en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventiemaatregelen.

Erfelijke afwijkingen zonder uitzondering reden voor afvoer

'Elektrisch' kalf

Vorige week zaterdag voerde ik een keizersnede uit op een witblauwe dikbilkoe. Alles verliep netjes zoals het hoort: de koe was rustig en de weeën waren nog niet te lang begonnen. Ze schonk het leven aan een ogenschijnlijk normaal stierkalf.

Afgelopen maandag belde de veehouder me op. De man klonk ongerust omdat het kalf niet meer wilde drinken. Hij vermoedde dat het geen mest kon maken.

Bij aankomst op het bedrijf lag het kalf volledig plat. Onderzoek wees al snel uit dat het kalf een kromme staart had. Daarbij viel onmiddellijk op dat het kalf geen anale opening had. Toen we het kalf bij de koe wegtrokken om het beter en veiliger te kunnen onderzoeken, werd het kalf zo stijf als een plank. Bovendien kwam er een bruine suspensie uit de urineopening. De vloeistof leek op opgeloste biestmest. Om ethische redenen – de aanwezigheid van ten minste twee ernstige erfelijke afwijkingen: kromme staart en afwezigheid van de anusopening – hebben we uiteindelijk besloten het kalf te euthanaseren.

Ik besloot alsnog een autopsie uit te voeren. Daarbij viel allereerst de grote blaas op. Deze was gevuld met bruine vloeistof en vele kleine mestpartikeltjes. Verder onderzoek leerde dat de laatste tien centimeter van de endeldarm ontbrak en dat de endeldarm een overloop kende in de urineblaashals.

Het is me al meer opgevallen dat kalveren met kromme staarten vaak geen anusopening hebben. Dieren met welk erfelijk gebrek ook dienen in mijn ogen zonder uitzondering voor verdere fokkerij te worden uitgesloten.

De encyclopedie **congenitale musculaire dystonie of CMD**

Congenitale musculaire dystonie, afgekort CMD, is het verschijnsel waarbij kalveren plots zo stijf worden als een plank. Dit verschijnsel – beter bekend als elektrische kalveren – komt

voor bij één kalf op vijfhonderd in het Belgisch-witblauwras. Het is een erfelijke aandoening die voorkomt in twee vormen: type 1 en type 2.

Beide vormen kenmerken zich door zeer specifieke symptomen. Bij CMD type 1 hebben kalveren slikproblemen vanaf de geboorte en een verhoogde neiging tot vermoeidheid.

Als gevolg van herhaaldelijk aanraken kunnen aangestaste kalveren plots ver-

stijven. Vervolgens kunnen ze hun ledematen niet buigen om weer te gaan liggen. Deze ziekte kent na enkele weken vaak een fatale afloop door ademhalingsproblemen. In zeldzame gevallen overleeft het kalf met een verdere zwakking van het spierweefsel.

Bij CMD type 2 zijn de symptomen intenser. Het verloop is altijd fataal binnen enkele uren na de geboorte. De getroffen kalveren vertonen perioden van algemene spiersamentrekking na aanraking of stimulatie door geluid. Dierenartsen stellen deze contracties soms vroegtijdig vast tijdens de keizersnede.

Aanwezigheid of veruiterlijking van de symptomen bij het kalf duidt erop dat de beide ouderdieren drager zijn van de afwijking. De beste keuze is om deze dieren te weren voor verdere fokkerij. Bij aanschaf van een fokstier is het raadzaam om het erfelijk materiaal van dit dier te laten testen op erfelijke afwijkingen.

